

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij

Jaarlijks uitvoeringsverslag 2022

Europese Unie,
Europees Fonds
Voor Maritieme
Zaken en Visserij

Inhoud

1. Identificatie van het jaarlijkse uitvoeringsverslag	3
2. Overzicht van de uitvoering van het operationele programma	4
2.1 Juridisch kader	4
2.2 Focus van het Nederlandse Operationeel Programma	4
2.3 Financieringsinstrumenten	5
2.4 Financiële gegevens	5
2.5 Indicator gegevens	5
3. Uitvoering van de Unieprioriteiten	6
3.1 Overzicht van de uitvoering	6
Unieprioriteit 1: Bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde visserij, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat	6
Unieprioriteit 2: Bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde aquacultuur, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat	9
Unieprioriteit 3: Uitvoering van het Gemeenschappelijk Visserij Beleid	11
Unieprioriteit 5: Bevordering van afzet en verwerking	13
Unieprioriteit 6: Geïntegreerd Maritiem Beleid	14
3.2 Resultaat-, output- en financiële indicatoren voor het EFZMV	15
3.3 Financiële data	16
4. Kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het programma en genomen corrigerende maatregelen.	17
4.1 Maatregelen die zijn genomen om aan de ex-antevoorwaarden te voldoen	17
4.2 Kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het programma en de genomen corrigerende maatregelen	17
5. Informatie over ernstige inbreuken en corrigerende maatregelen	18
6. Informatie over de maatregelen die zijn genomen ter naleving van artikel 41, lid 8	19
7. Informatie over de maatregelen die zijn genomen om de bekendmaking van de begunstigen te waarborgen	20
8. Activiteiten in verband met het evaluatieplan en samenvatting van de evaluaties.	21
9. Publiekssamenvatting	23

1. Identificatie van het jaarlijkse uitvoeringsverslag

CCI	2014NL14MFOP001
Titel	Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij Jaarlijks uitvoeringsverslag 2022
Versie	mei 2023
Verslagjaar	2022
Datum van goedkeuring van CvT	30 mei 2023

2. Overzicht van de uitvoering van het operationele programma

In het jaar 2022 is de uitwerking van het operationeel programma (OP) van het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV) voortgezet. Het Comité van Toezicht is hiervoor in 2022 bij elkaar gekomen. Het einde van de subsidiabiliteitsperiode van het EFMZV nadert, daarom is in 2022 niet meer ingezet op de selectie van nieuwe subsidieprojecten. De focus lag voornamelijk bij het bevorderen van betalingen voor lopende projecten. Voor het beperkte budget dat nog open stond, is er gekeken naar de ophoging van bestaande overheidsopdrachten.

Er blijft een kloof zichtbaar tussen wat is gecommitteerd en wat is uitbetaald en gedeclareerd. Het Nederlandse OP heeft ingezet op innovatieve projecten waarbij het tijd heeft gekost om op gang te komen, en kosten te maken. Dit maakt dat betaalaanvragen pas na enige tijd worden ingediend. In de laatste jaren wordt er nauwer toegezien op het regelmatig indienen van betaalverzoeken door begunstigden hiertoe aan te sporen. Er zijn meer contactmomenten tussen begunstigden en RVO waarbij afspraken worden gemaakt over de in te dienen betaalverzoeken. Helaas heeft corona bij veel projecten tot vertraging in de uitvoering geleid. Dit heeft zijn doorwerking gehad op betaalverzoeken, die ook werden uitgesteld. Vanuit RVO zijn deze verplichtingen dan ook naar begunstigden, wiens project nog binnen het EFMZV afloopt, gecommuniceerd middels een bijeenkomst. Om die reden is dan ook gecommuniceerd tot 30 april 2023 tussentijdse voorschotaanvragen in te dienen. Uiterlijk 31 oktober moet de vaststellingsaanvraag ingediend zijn bij de RVO, om te zorgen dat alles ingediend kan worden voor de sluiting van het fonds.

Desondanks is in 2022 voldoende gedeclareerd om automatische decommittering van Europese middelen te voorkomen. Er is een betalingsaanvraag ingediend met een totale omvang van €14,3 miljoen (EU deel van totale overheidsbijdrage).

Er heeft in 2022 een thematische audit van de Europese Commissie plaatsgevonden op de overheidsopdrachten voor datacollectie. Deze audit is goed verlopen, er is slechts een bevinding gevonden met een financieel belang van € 70 op een bedrag van ca. € 12 miljoen. Uit de systeemaudit over het boekjaar 2021-2022 zijn geen nieuwe bevindingen naar voren gekomen en uit de projectaudits is slechts een enkele bevinding gedaan met een financieel belang. Dit bleef ruim onder de materialiteitsgrens van 2%.

In de onderstaande paragrafen en hoofdstukken wordt in meer detail ingegaan op de behaalde resultaten van het OP in 2022.

2.1 Juridisch kader

De bepalingen van het EFMZV zijn vastgelegd in de Verordeningen (EU)nr. 508/2014 en (EU) nr. 1303/2013. Voor subsidies is nationaal aanvullende regelgeving opgesteld in de Regeling Europese EZK- en LNV-Subsidies (REES). Per maatregel wordt een of meerdere aparte modules opgenomen in de REES.

2.2 Focus van het Nederlandse Operationeel Programma

Het Nederlandse OP is gericht op het bevorderen van innovaties voor verduurzaming en rendementsverbetering in de visserij- en aquacultuursector. Dit wordt bereikt door het bevorderen van samenwerking tussen verschillende partijen, het financieren van innovatieprojecten, en het uitzetten van gerichte (onderzoeks)opdrachten vanuit de overheid. Nederland heeft in de uitvoering bewust gekozen voor een beleidsmatige focus, onder andere gebaseerd op de Europa 2020-strategie, het Gemeenschappelijk

Visserij Beleid (GVB) en het Geïntegreerd Maritiem Beleid (GMB). In aanvulling daarop zet Nederland gericht in op drie thema's: 1) Invoering van de aanlandplicht, 2) Verdere verduurzaming van de visserij- en aquacultuur en 3) Verbetering van de rendementen in de visserij- en aquacultuurketen. Voor elke unieprioriteit is aan het begin van de programmaperiode een kansen-en-bedreigingen-analyse gemaakt op basis waarvan een behoeften identificatie is opgesteld die sturing biedt bij het creëren van openstellingen en het selecteren van overheidsopdrachten.

Dit beleid biedt focus, waardoor een beperkt aantal maatregelen die geboden worden binnen de EFMZV-Verordening worden gebruikt. Binnen elke maatregel is het aantal openstellingen beperkt, afhankelijk van de jaarlijkse behoefte en omstandigheden binnen de visserij- en aquacultuursector. Een beperkter aantal, thematisch gerichte openstellingen, geeft meer richting aan de inhoud van projecten. Hierdoor sluit, naar verwachting, het aanbod van projecten beter aan bij het beschikbare budget en zullen minder projecten worden afgewezen. Daarnaast zijn de uitvoeringskosten lager bij een beperkt aantal openstellingen en overheidsopdrachten.

Nederland heeft bewust gekozen om voor de selectie van concrete acties bij innovatieregelingen met een tendersystematiek te werken. Het doel van tendersystematiek is om projecten binnen de visserijsector met elkaar te kunnen vergelijken om zo de beste projecten te selecteren die bijdragen aan de doelstellingen van het OP. Door regelmatig regelingen een beperkte tijd open te stellen, krijgen enkel de beste projecten toegang tot publieke middelen. De kwalitatieve weging van projecten maakt onderdeel uit van de tenderprocedure. Duurzaamheid geldt bij vrijwel iedere openstelling als beoordelingscriterium. Middels het vaststellen van de selectiecriteria kan het Comité van Toezicht in beperkte mate tussentijds bijsturen, zonder dat het OP gewijzigd hoeft te worden.

Bij regelingen waarbij tendersystematiek niet passend is, bijvoorbeeld investeringsregelingen, wordt gewerkt met rangschikking op volgorde van binnenkomst.

2.3 Financieringsinstrumenten

Binnen het EFMZV is geen gebruik gemaakt van een financieringsinstrument.

2.4 Financiële gegevens

Tot en met 2022 is circa 100% van het totale programmabudget gecommitteerd. In 2022 is circa 7,4 miljoen euro gecommitteerd, dit komt neer op ongeveer 6% van het totale programmabudget. Van het totale programmabudget is tot en met 2022 circa 69,4% betaald aan begunstigden. In 2022 is circa 16% van het totale programmabudget betaald aan begunstigden.

In 2022 is 14,3 miljoen euro van het EU-deel van het programmabudget gedeclareerd bij de Europese Commissie. Dit is voldoende geweest om volgens de N+3 normering decommitting van gelden te voorkomen. In totaal is tot en met 2022 circa 69,2 % van het totale programmabudget gedeclareerd.

Het aantal geselecteerde projecten is tot en met 2021 in totaal 510, in 2022 zijn er geen nieuwe projecten geselecteerd. Meer dan de helft van de geselecteerde projecten zijn inmiddels afgerond. Dit betreft investeringen, compensaties en een deel van de meerjarige projecten. Ook een substantieel deel van de overheidsopdrachten is afgerond.

2.5 Indicator gegevens

De outputindicatoren zijn voor de meeste maatregelen gehaald. De uitkomst van de resultaatindicatoren zal pas aan het einde van de fondsperiode, als alle projecten zijn afgerond, zichtbaar zijn.

3. Uitvoering van de Unieprioriteiten

3.1 Overzicht van de uitvoering

Unieprioriteit 1: *Bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde visserij, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat*

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2022 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- Er zijn in 2022 in totaal 7 overheidsopdrachten voortgezet onder UP1. Hiervan is 1 project afgerond in 2022. 6 projecten zijn nog in uitvoering.
- Onder UP1 is 1 project vastgesteld (Efficiëntie en Kwaliteitsverbetering Sorteerijslijn Platvis). Dit is minder dan vorig jaar (2021 waren er 29 projecten afgerond), omdat er toen meerdere relatief eenvoudige openstellingen volledig waren afgerond. Daarnaast hebben de nog lopende projecten een einddatum in 2023. Dit ook ten delen in verband met uitstel door COVID-19.
- Er lopen nog 33 projecten in totaal, waarvan 20 onder UP1. Deze vallen binnen “Samenwerking Wetenschap en Visserij (SaWeVi)” waar nog 19 projecten lopen, en “Innovatie Rendement” waar nog 1 project loopt.
- Binnen UP1 is er €1.485.428 gecommiteerd in 2022.
- In 2022 is er in totaal €2.249.100 betaald aan begunstigden binnen UP1.
- Binnen UP1 is er in totaal €3.636.561 gedeclareerd bij de Europese Commissie in 2022.
- Aan het einde van 2022 is 94,9% van het totale EFMZV-budget binnen UP1 gecommiteerd.
- Aan het einde van 2022 is 51,2% van het totale EFMZV-budget binnen UP1 betaald aan de begunstigden.
- Eind 2022 is van het totaal beschikbare budget binnen UP1 50,2% gedeclareerd bij de Europese Commissie.
- Aan het eind van 2022 is circa 50% van de financiële indicator van UP1 gehaald. We verwachten de financiële indicatoren te behalen. Voor alle regelingen zijn budgetten gedeclareerd. De budgetten van de stilligregeling, en de regelingen innovatie aanlandplicht en innovatie duurzame visserij zijn volledig gedeclareerd. De budgetten die vallen onder de regeling samenwerkingsprojecten wetenschap & visserij moet grotendeels nog gedeclareerd worden. De kosten van deze meerjarige projecten kwamen later op gang, daarnaast is vertraging opgelopen in de uitvoering vanwege COVID-19.
- De resultaatindicator 1.1 die de verandering in de productiewaarde meet, lijkt niet geschikt om het effect van de steunverlening te meten. De resultaatindicator kijkt naar waarden die, naast de verleende steun, in belangrijke mate worden beïnvloedt door externe factoren, zoals prijsbewegingen, de effecten van corona en/of veranderingen in vraag en aanbod. Daarom dat we inschatten dat we de indicator waarschijnlijk niet gaan halen.
- De resultaatindicator 1.4.B gaat niet gehaald worden gezien de regeling die hieronder viel (innovatie aanlandplicht) reeds volledig is afgerond.
- Resultaat indicator 1.7 gaat over de gecreëerde werkgelegenheid. De openstelling jonge vissers heeft aan deze indicator bijgedragen, omdat een nieuw schip waarschijnlijk gepaard gaat met nieuwe werkgelegenheid. De indicator is nog niet gehaald. Dit zal ook niet meer gebeuren, omdat alle aanvragen voor de jonge vissers openstelling al zijn afgehandeld.

Voorbeelden van behaalde resultaten:

Samenwerkingsprojecten wetenschap en visserij:

De subsidiemodule Samenwerkingsprojecten wetenschap en visserij is gedurende de fondperiode vier keer opengesteld: in 2017 (2x), 2018, 2019 en 2020. De projecten hebben (zoals de naam van de subsidie-module al aangeeft) betrekking op samenwerking tussen verschillende partners. De projecten hebben daarom vaak last gehad van de consequenties van de maatregelen en adviezen om verspreiding van

Corona te voorkomen. Om die reden is nog maar een beperkt aantal projecten afgerond en vastgesteld.

Een voorbeeld project was het wetenschapsindustrie onderzoekssamenwerking project 'Onderzoekssamenwerking 2.0' of OSW2.0. De looptijd van het gehele project was van 3 november 2017 tot en met 31 december 2022. Zoals reeds aangegeven in het verslag 'Eindrapportage EFMZV – Samenwerking Wetenschap en Visserij', had dit project meerdere deelprojecten binnen het OSW-platform. Een afgerond deelproject uit 2020 was gericht op [vangstmonitoring in de Nederlandse Noorse kreeft visserij](#) en had als doel het verbeteren van bestandschattingen van Noorse kreeft populaties.

Dit project bestond uit drie fases: 1) Ontwikkeling van een vangstmonitoring system (FCM), 2) Implementatie van het FCM-systeem door een referentie vloot, en 3) Data analyse en rapportage, inclusief het aanleveren van deze data aan WGNSSK (ICES werkgroep Assessment of Demersal Stocks in the North Sea and Skagerrak). De onderzoekssamenwerking biedt de mogelijkheid voor betere uitwisselingen met Noorse kreeft vissers over ontwikkelingen in de visserij en hoe deze de aanvoer beïnvloeden. Dit is met name van belang voor de huidige bestandschattingen, aangezien deze sterk afhankelijk zijn van aanvoer data.

Het vangstmonitoring project van de Nederlandse Noorse kreeft visserij zal worden voortgezet in een vervolgproject waarin de uitkomsten van het huidige project worden meegewogen.

Noorse kreeft: het meten van de vangst

Hoe en waarom?

Dit project is opgezet om een praktische en betrouwbare onderzoeksmethode te ontwikkelen die bruikbare gegevens oplevert voor de bestandschattingen van Noorse kreeft. Meerdere vissers helpen mee met het in kaart brengen van hun vangst.

- De totale vangst bestaat uit vis en kreeft die naar de visafslag gaat en ongewenste bijvangst die overboord gezet mag worden (discards). Goede informatie over de hoeveelheid discards ontbreekt.
- Discards worden berekend door eerst de vangst in het net te wegen. De vangst die naar de visafslag gaat, wordt na de verwerking gewogen. Het verschil in gewicht wordt genoteerd als de hoeveelheid discards.
- De vissers verzamelen uit 2 trekken 50 mannetjes en 50 vrouwtjes Noorse kreeften en registreren hun lengte. Dit geeft inzicht in de lengteverdeling van de kreeft die naar de visafslag gaat.
- De vissers verzamelen uit diezelfde 2 trekken discardsmonsters. Ze nemen die mee naar de wal. Daar analyseren onderzoekers de samenstelling van soorten, lengtes en gewicht.
- Iedere kottier neemt twee keer per jaar een onderzoeker mee die de hele vangst doormet om de kwaliteit van de zelf-bemonsteringsgegevens te toetsen.

Vangstadvis
ICES* geeft jaarlijks vangstadvisen voor commerciële visbestanden op basis van wetenschappelijk onderzoek. Hierop baseert de EU de vangstquota. Voor bestanden met weinig gegevens wordt een voorzichtig vangstadvies gegeven. Met meer gegevens zullen de adviezen beter aansluiten bij de praktijk.

* De Internationale Raad voor Onderzoek der Zee (ICES) is een internationale wetenschappelijke organisatie gespecialiseerd in duurzaam gebruik van zeeën en oceanen.

Onderzoekssamenwerking
Deelproject: Noorse kreeft
De visserijsector, onderzoekers en maatschappelijke organisaties werken samen in onderzoeksprojecten aan duurzaam visserijbeheer. Wij bedanken deelnemende vissers voor hun bijdrage.

Dit onderzoek wordt gefinancierd door:
Europese Unie,
Europees Fonds
voor Maritieme
Zaken en Visserij

Bridging knowledge gaps for sharks and rays in the North Sea

In 2021 is een nieuwe overheidsopdracht gestart om beter inzicht te krijgen in de overleving van roggen na de vangst en in de levenscyclus en verspreiding van roggen en haaien. Dit onderzoeksproject werd gedurende 2021 en 2022 uitgevoerd. De onderzoeksresultaten zullen binnenkort gepubliceerd worden in een eindrapport van Wageningen University.

Door de uitvoering van het project genaamd '[Bridging knowledge gaps for Sharks and Rays in the North Sea](#)' werd uitvoering gegeven aan onderzoeksvragen die volgen uit de aanlandplichtregelgeving en het haaienactieplan. Van de commerciële vloot werd gevraagd om op verschillende manieren een bijdrage te leveren.

Voor de aanlandplicht geldt momenteel een uitzondering op het aanvoeren van roggen. Op basis van voorlopige onderzoeksresultaten is namelijk vastgesteld dat roggen een hoge kans hebben om de vangst te overleven. Wanneer roggen gevangen worden, moeten vissers binnen de EU-lidstaten de overlevingskans van roggen meer onderzoeken om bovenstaande beter te onderbouwen.

Het haaienactieplan heeft als doel om een beter beheer van haaien en roggen mogelijk te maken en daarvoor is meer kennis nodig over de verspreiding en de levenscyclus van verschillende soorten haaien en roggen. Dit project geeft invulling aan deze kennisleemte en daarbij wordt gekeken welke rol het Nederlandse deel van de Noordzee en de Nederlandse Noordzeekustzone spelen in de levenscycli van haaien en roggen. De focus zal zijn op gevlekte gladde haai, ruwe haai, stekelrog, blonde rog en pijlstaartrog. In het project zal DNA-materiaal van sommige soorten verzameld worden en er zullen haaien en roggen getagged worden om te kunnen volgen waar ze zich bevinden en welke routes ze afleggen. Vissers worden verzocht om melding te maken wanneer er een dier met een tag in de vangst zit.

In Bridging knowledge gaps wordt onderzoek voortgezet naar het DNA van roggen en het gebruiken van DNA-materiaal van roggen voor bestandsschattingen uit het project [Innorays](#). Het onderzoek naar de overleving van roggen wordt op dezelfde wijze uitgevoerd als [eerder onderzoek naar de overleving van bijvangst](#) door WMR en ILVO in samenwerking met vissers. Daarnaast worden gegevens die door middel van tagging van haaien en roggen verzameld zijn in het project [Life-IP](#) geanalyseerd en verwerkt.

Innorays: bestandsonderzoek met DNA

Hoe en waarom?

In dit project onderzoeken we of we DNA-technieken kunnen gebruiken om een beter beeld te krijgen van de rogbestanden in de Noordzee. Er zijn nu nog te weinig gegevens over de rogbestanden voor een goede toestandsbeoordeling. Blonde rog en stekelrog zijn de soorten waar we deze technieken het eerst op testen.

- Als eerste brengen we de gehele DNA-code (het genoom) van de blonde rog en de stekelrog in kaart. Het genoom is het "genetische bouwplan". Dit bouwplan is uniek voor elk individu, maar bij familie komt het bouwplan sterker overeen.
- Als je weet hoe het bouwplan van de stekelrog en blonde rog er uit ziet, kun je bouwplannen van individuele roggen gaan vergelijken.
- Onderzoekers knippen een stukje vin uit de staart en slaan dit op in een buisje met alcohol. Deze DNA-monsters worden aan boord van kotters en op de visafslag verzameld.
- Daarna vergelijken onderzoekers de DNA-monsters met elkaar. Als je veel familiebanden vindt, dan is de populatie waarschijnlijk klein. Als je weinig of geen familiebanden tussen de roggen vindt, dan is de populatie waarschijnlijk groot.
- Een computermodel maakt met de DNA-gegevens en informatie over de leeftijd en de vangsten de bestandsschatting.

Vangstadvis
ICES* geeft jaarlijks vangstadvisen voor commerciële visbestanden op basis van wetenschappelijk onderzoek. Hierop baseert de EU de vangstquota. Voor bestanden met weinig gegevens wordt een voorzichtig vangstadvies gegeven. Met meer gegevens zullen de adviezen beter aansluiten bij de praktijk.

* De Internationale Raad voor Onderzoek der Zee (ICES) is een internationale wetenschappelijke organisatie gespecialiseerd in duurzaam gebruik van zeeën en oceanen.

Onderzoekssamenwerking
Deelproject: Innorays
De vissersbonden, onderzoekers en maatschappelijke organisaties werken samen in onderzoeksprojecten aan duurzaam visserijbeheer. Wij bedanken deelnemende vissers voor hun bijdrage.

Dit onderzoek wordt gefinancierd door:

Unieprioriteit 2: *Bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde aquacultuur, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat*

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2022 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- Onder UP2 waren er in 2022 geen overheidsprojecten voortgezet of afgerond.
- Onder UP2 zijn in 2022 in totaal 3 projecten vastgesteld (Duurzame Yellowtail Kingfish, Vermeerdering van Europese Aal, en Tongkwekerij Zeeland). Dit komt overeen met het aantal van 3 vastgestelde projecten van vorig jaar.
- In totaal lopen er nog 6 innovatie aquacultuurprojecten onder UP2.
- Binnen UP2 zijn er geen nieuwe bedragen gecommiteerd in 2022. Het gecommiteerde bedrag is zelfs teruggelopen met € 286.435, omdat projecten lager zijn vastgesteld dan het bedrag wat er verleent was.
- In 2022 is er in totaal €1.343.291 betaald aan begunstigden binnen UP2.
- Binnen UP2 is er in totaal €1.123.795 gedeclareerd bij de Europese Commissie in 2022.
- Aan het einde van 2022 is 114,3% van het totale EFMZV-budget binnen UP2 gecommiteerd.
- Aan het einde van 2022 is 84,9% van het totale EFMZV-budget binnen UP2 betaald aan de begunstigden.
- Eind 2022 is van het totaal beschikbare budget binnen UP2 78,1% gedeclareerd bij de Europese Commissie.
- De outputindicatoren binnen UP2 zijn reeds gehaald.
- Aan het eind van 2022, is circa 78% van de financiële indicator van UP2 gehaald. We verwachten de financiële indicatoren te behalen. De compensatieregeling voor Covid-19 is volledig gedeclareerd, voor de innovatie projecten lopen de declaraties achter. Ook in dit geval is dit te wijten aan het laat op gang komen van projectkosten.
- Ook voor de resultaatindicator 2.2, die de verandering in waarde van de aquacultuurproductie meet, geldt dat deze niet geschikt is om het effect van de steunverlening te meten. De EFMZV subsidie heeft naar verwachting pas na enige tijd werkelijk invloed op de productiewaarde. Waarschijnlijk is de invloed nog niet zichtbaar op het moment dat de subsidiabele activiteit wordt afgerond. Daarnaast geldt dat de productiewaarde door veel andere factoren wordt beïnvloed, waardoor het effect van de subsidie niet valt vast te stellen. Zoals het nu lijkt gaan we deze resultaatindicator wel halen.

Voorbeelden van behaalde resultaten:

Project Healthy, Happy Kingfish

Kingfish Zeeland is gestart met het kweken van yellowtail op basis van ervaringen en voeding die ontwikkeld zijn voor andere vissoorten en naar de beste inzichten zijn aangepast aan het houderijsysteem. Gezien yellowtail een relatief nieuwe soort is binnen de aquacultuur, is meer onderzoek en ontwikkeling noodzakelijk om betere voeding (protocollen) te realiseren afgestemd op de specifieke behoeften van deze soort. Dit zal uiteindelijk bijdragen tot de doelstelling om een verhoogd welzijn en verbeterde gezondheid van de yellowtail en een nog hogere waterkwaliteit in de houderijsystemen te behalen.

Binnen het houderijsysteem van Kingfish Zeeland is een duidelijke scheiding tussen het hatchery gedeelte, waar de yellowtail van eitje tot juveniele vis opgroeit, en het opkweek gedeelte, waar de vissen van juveniel tot consumptieformaat worden opgekweekt. Hierbij is ook een duidelijk onderscheid te maken tussen de voeding die wordt gebruikt in de twee delen. Om daadwerkelijk grip te krijgen op het welzijn en de gezondheid van de yellowtail, is het essentieel om deze continu te kunnen analyseren. Hiervoor is het kunnen detecteren en traceren van deformiteiten in vroege levensstadia essentieel. Dit project heeft daarom drie subdoelstellingen die behaald moeten worden ter ondersteuning van de hoofddoelstelling:

1. Ontwikkeling van voeding en voedingsprotocollen voor de hatchery
2. Ontwikkeling van voeding voor het opkweeksysteem
3. Ontwikkeling van een detecteer- en traceersysteem voor deformiteiten

De kennisontwikkeling rondom (de grondstoffen en samenstelling van) voeders voor de hatchery en het opweesysteem zal leiden tot verbeterde visprestaties (o.a. minder deformiteiten en een verhoogd welzijn). Ook zal het leiden tot nieuwe inzichten en alternatieve grondstoffen voor het gebruik van vismeel en -olie in visvoeders. Daarnaast zal het project leiden tot een verbeterde waterkwaliteit in het houderijsysteem, wat direct invloed zal hebben op het welzijn van de yellowtail en op de milieueffecten van het houderijsysteem (minder vers water benodigd en minder lozing van vervuild water).

EELRIC³ vermeerdering van Europese aal

De Europese Unie heeft maatregelen ingesteld ter verbetering van de palingstand. Van alle gevangen glasaal is 65% bestemd om elders in Europa teruggeplaatst te worden. Dit gebeurt in leefgebieden die een verbinding hebben met zee. Verder zal de Europese Unie maatregelen nemen om barrières weg te nemen uit de migratieroutes van de paling. Dit moet gebeuren door vistrappen en speciale paling-bypasses te maken, zodat de glasaal, jonge en volwassen palingen zich kunnen verplaatsen van en naar hun geboortegrond.

Paling kent een bijzondere levenscyclus. Palinglarven worden geboren in de Sargassozee (Bermudadriehoek). Na een reis van 6.000 km komen ze als glasaal aan bij de Europese kusten om op te groeien in de binnenwateren. Maar de kusten zijn ondoordringbaar voor de jonge palingen. Daarom wordt een deel van de glasaal die zich in Frankrijk aan de kust massaal ophoopt, elders in Europa uitgezet, als glasaal of als pootaal.

In de afgelopen jaren zijn er op verschillende plaatsen in Nederland miljoenen jonge palingen uitgezet in door de overheid geselecteerde gebieden die voor herbevolking zijn geschikt. Bij deze aantallen werd in veel uitzetgebieden de maximale hoeveelheid voor herbevolking bereikt; meer paling kan in die gebieden niet leven. Wanneer de jongen tot volwassen palingen (zogenaamde schieralen) zijn uitgegroeid, kunnen ze vanuit die gebieden vrijuit naar de Atlantische Oceaan zwemmen om in de Sargassozee voor nageslacht te zorgen. Vanaf 2011 neemt de hoeveelheid jonge paling aan de Europese kusten weer toe (ICES-rapport 2021), na decennia van achteruitgang.

Voor de aankoop van glas- en pootaal is steun verleend vanuit het Europees Maritiem, Visserij en Aquacultuur Fonds (EMVAF). Het wordt medegefinancierd door het Eel Stewardship Fund en

gecoördineerd door Stichting DUPAN. In deze stichting werken palingkwekers, palingvissers en palinghandelaren samen om het herstel van de palingstand in Nederland te bevorderen. Naast het herbevolken van Nederlandse wateren met jonge paling, investeert de stichting vanuit het ESF-fonds in het over de dijk helpen van geslachtsrijpe paling en in gericht wetenschappelijk onderzoek.

Unieprioriteit 3: *Uitvoering van het Gemeenschappelijk Visserij Beleid*

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2022 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- Er zijn in 2022 in totaal 11 overheidsopdrachten voortgezet onder UP3. Hiervan zijn 3 overheidsopdrachten afgerond in 2022. 8 overheidsopdrachten lopen nog door.
- Binnen UP3 is er €6.228.402 gecommiteerd in 2022.
- In 2022 is er in totaal €15.560.575 betaald aan begunstigden binnen UP3.
- Binnen UP3 is er in totaal €12.461.224 gedeclareerd bij de Europese Commissie in 2022.
- Aan het einde van 2022 is 103% van het totale EFMZV-budget binnen UP3 gecommiteerd.
- Aan het einde van 2022 is 80,7% van het totale EFMZV-budget binnen UP3 betaald aan de begunstigden.
- Eind 2022 is van het totaal beschikbare budget binnen UP3 74% gedeclareerd bij de Europese Commissie.
- Aan het eind van 2022 is circa 74% van de financiële indicator van UP3 gehaald. We verwachten de financiële indicatoren te behalen. Voor de lopende controlekosten moet een deel van de kosten nog worden gemaakt. Een deel van de kosten voor datacollectie is ook nog niet gedeclareerd.
- Voor artikel 76 (controle & handhaving) is een outputindicator van 15 projecten opgenomen. Het budget binnen deze maatregel wordt ingezet voor controle doeleinden zoals opgenomen in het OP. Dit gaat echter niet gehaald worden omdat er een betaalstop loopt op artikel 76 waardoor de bedragen die onder deze post vallen niet gedeclareerd kunnen worden. Er zal in 2023 verkend worden of dit probleem kan worden opgelost door middel van een budgetverschuiving van artikel 76 naar artikel 77 (datacollectie).
- Voor de resultaatindicatoren geldt dat het causaal verband tussen veel van de projecten en de te meten waarde ontbreekt. Het aanpassen van de IT systemen heeft niet direct invloed op het aantal

geconstateerde ernstige inbreuken. De fysiek gecontroleerde aanlandingen zijn in de jaren 2019, 2020 en 2021 gestegen. De verwachting is met de huidige tendens dat resultaatindicator 3.A.2 niet gehaald zal worden. Te meer omdat er ook een verschuiving naar data collectie zal plaatsvinden. Voor resultaatindicator 3.A.1 is het aantal geconstateerde ernstige inbreuken van 50 al gehaald. Inmiddels hebben we 92 ernstige inbreuken geconstateerd.

Voorbeelden van behaalde resultaten:

Datacollectie Rijksrederij:

Een groot deel van het (wettelijk) visserijonderzoek op zee wordt aangestuurd door Europese wetgeving. De meest invloedrijke wetgeving is de data collectie verordening (Data Collection Framework, DCF) die aangeeft welke informatie de lidstaten moeten verzamelen voor de ondersteuning van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB). Deze richtlijnen zijn bedoeld om biologische gegevens over de visbestanden en economische en statistische gegevens over de visserij, aquacultuur en verwerkende visindustrie te vergaren. Het onderzoek dat Nederland in het kader van de DCF voor Europa uitvoert is vastgelegd in een Nationaal Programma.

De Rijksrederij beheert, bemant en onderhoudt specialistische schepen en stelt deze beschikbaar aan diverse overheidsorganisaties. Vandaar dat de Rijksrederij een belangrijk onderdeel van het datacollectie proces is dat schepen, apparatuur en bemanning levert aan het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit die speciaal zijn ingericht voor visserijonderzoek. Deze zijn nodig om de DCF-onderzoeken uit te kunnen voeren. Samen met onderzoekers van WMR (Wageningen Marine Research) wordt er gewerkt op de schepen 'Tridens', 'Isis', 'Stern' en 'Luctor'.

Belangrijke datacollectie opdrachten waar de onderzoekers het voorbijgaande jaar aan gewerkt hebben, waren het internationaal bodemtrawlonderzoek, het onderzoek naar blauwe wijting, het onderzoek naar Noordzee Boomkor en het onderzoek naar demersale jonge vissen.

Onder het EFMZV is steun verleend aan een drietal (opeenvolgende) projecten. Jaarlijks wordt er een voortgangsrapportage opgesteld. Voor 2020-2021 heeft Nederland een update ingediend, op basis van de 2019 programmering, voor evaluatie door de Commissie. De uitkomsten van het onderzoek en de datacollectie voor het jaar 2022 zullen later dit jaar gepubliceerd worden en gecommuniceerd worden naar de Europese Commissie.

Unieprioriteit 5: Bevordering van afzet en verwerking

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2022 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- Onder UP5 waren er in 2022 geen overheidsopdrachten voortgezet of afgerond.
- Onder UP5 is in 2022 1 project vastgesteld (Afzetbevordering Makreel).
- Er lopen nog 7 projecten onder UP5. Deze vallen onder de regeling Afzetbevordering.
- Binnen UP5 is er geen geld gecommiteerd in 2022.
- In 2022 is er in totaal €1.163.263 betaald aan begunstigden binnen UP5.
- Binnen UP5 is er in totaal €719.684 gedeclareerd bij de Europese Commissie in 2022.
- Aan het einde van 2022 is 110,4% van het totale EFMZV-budget binnen UP5 gecommiteerd.
- Aan het einde van 2022 is 52,8% van het totale EFMZV-budget binnen UP5 betaald aan de begunstigden.
- Eind 2022 is van het totaal beschikbare budget binnen UP5 45,5% gedeclareerd bij de Europese Commissie.
- Aan het eind van 2022 is circa 45,5% van de financiële indicator van UP5 gehaald. We verwachten de financiële indicatoren te behalen. Het merendeel van de langdurige afzetprojecten moeten nog gedeclareerd worden. De regeling voor productie- en afzet plannen is volledig gedeclareerd.
- De outputindicator voor artikel 66 zal niet gehaald worden. Dit heeft te maken met het niet opnieuw openstellen van de regeling voor productieplannen in de jaren 2021 en 2022, omdat dit budget is ingezet voor coronamaatregelen. Als gevolg hiervan blijft de outputindicator staan op 49 projecten en zal het streefdoel van 69 projecten niet worden gehaald.
- De gegevens over de resultaatindicatoren fluctueren significant. De subsidie heeft weinig effect op de gemeten verandering in de waarde van de eerste verkoop van de PO's. Deze zal naar verwachting dan ook niet gehaald worden, kijkende naar de huidige cijfers.

Voorbeelden van behaalde resultaten:

Afzetbevordering:

In 2022 liepen meerdere projecten af voor afzetbevorderingsprojecten. Met deze subsidiemodule wil Nederland de rendabiliteit van de visserij en de aquacultuur in een zeer concurrerende markt garanderen. De subsidiemodule is eerder opengesteld in 2016 en 2019. De aanvragen voor deze subsidiemodule zijn over het algemeen afkomstig van organisaties die een deel van de visserijsector vertegenwoordigen. Een aantal projecten richtten zich op het promoten van een bepaalde vissoort. Een voorbeeld van een dergelijk project was de campagne [afzetbevordering makreel c.a.](#)

Slechts een klein deel van de makreelvangst van de Nederlandse vissers wordt in Europa afgezet en geconsumeerd. De afzet in Europa richt zich vooral op de rokerijen. De gestoomde, warm gerookte makreel is in Nederland bij een breed publiek een gewaardeerde lekkernij en kent ook over de grenzen bekendheid. Het overgrote deel van de makreelvangst wordt geëxporteerd naar landen buiten de Europese Unie, Amerika, Egypte, West Afrika, de landen van voormalig Sovjet Unie en Japan.

Dit project heeft als doel de afzetmarkten 'dichter bij huis' aan te boren en de afzet binnen Europa te vergroten. Polen en Duitsland zijn landen waarnaar al wel afzet naar toe plaatsvindt, welke als fundament gebruikt kunnen worden voor verdere (door)groei.

Waarom makreel? Makreel is zeer betaalbaar, op meerdere wijze langdurig te conserveren en is de meest omega-3-rijke vissoort van allemaal. Daar waar door budget vaak bij de massa de verantwoorde, gezonde keuze geen optie is, maakt makreel dit bereikbaar voor iedere portemonnee. Makreel was een van de eerste vissen die het MSC keurmerk verkreeg en wordt op verantwoorde wijze gevangen. Ook horsmakreel wordt in dit project als product betrokken.

Unieprioriteit 6: Geïntegreerd Maritiem Beleid

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2022 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- Er zijn in 2022 in totaal 5 overheidsopdrachten voortgezet onder UP6. Hiervan zijn 2 projecten afgerond in 2022. 3 projecten lopen nog.
- Binnen UP6 is er geen geld gecommiteerd in 2022.
- In 2022 is er in totaal € 363,229 betaald aan begunstigden binnen UP6.
- Binnen UP6 is er in totaal € 363,229 gedeclareerd bij de Europese Commissie in 2022.
- Aan het einde van 2022 is 82,7% van het totale EFMZV-budget binnen UP6 gecommiteerd.
- Aan het einde van 2022 is 43,4% van het totale EFMZV-budget binnen UP6 betaald aan de begunstigden.
- Eind 2022 is van het totaal beschikbare budget binnen UP6 43,4% gedeclareerd bij de Europese Commissie.
- Aan het eind van 2022 is circa 43,4% van de financiële indicator van UP6 gehaald. We verwachten de financiële indicatoren te behalen.
- Voor artikel 80.1.c (GMB) is een outputindicator van 6 projecten opgenomen. Er zijn momenteel 5 projecten in uitvoering. In 2021 is een project ingediend dat later is teruggetrokken omdat de inhoud van het betreffende project al was meegenomen in andere lopende projecten. Daarnaast zouden niet alle beoogde projectkosten subsidiabel zijn onder de voorwaarden van het EFMZV. Er zijn geen andere projecten meer voorzien binnen dit artikel, de output indicator van 6 zal niet gehaald worden.
- Er zijn nog geen gegevens bekend over de resultaatindicatoren omdat er nog te weinig eindresultaten beschikbaar zijn.

Voorbeelden van behaalde resultaten:

Coherent assessment framework for eutrophication

Het project 'Coherent assessment framework for eutrophication' (kortweg: Eutrofiëring) betrof de verdere ontwikkeling en toepassing van een betrouwbaar instrument om de effectiviteit van bestaande milieubeschermingsmaatregelen te meten op het gebied van vermessing (eutrofiëring). De landen in OSPAR (Noordoost-Atlantische Oceaan, inclusief de Noordzee) verschillen onderling in hun aanpak van de beoordeling van de waterkwaliteit als gevolg van eutrofiëring. De Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM) vereist vergelijkbaarheid tussen landen en tussen zee regio's.

De opdracht voor OSPAR is om de vergelijkbaarheid (coherentie) tussen landen te verbeteren door het opstellen van een gezamenlijk en wetenschappelijk onderbouwd stelsel van drempelwaarden voor de beoordeling van eutrofiëring van het OSPAR-gebied. Deze beoordeling wordt door de West-Europese EU-lidstaten (waaronder Nederland) gebruikt voor de rapportages onder de KRM.

Hiertoe heeft, via dit project, de meest recente versie van het Deltares model D-FLOW-FM (samen met het model GEM Noordzee) meegedraaid in een zogenaamd "ensemble modellering", waaraan een achttal modellen van instituten uit België, Duitsland, Frankrijk, Nederland (deze opdracht), het VK, Zweden en het Europese Joint Research Centre bij hebben gedragen. Er is een historisch referentiescenario gemodelleerd en daarvan zijn drempelwaarden voor nutriënten en chlorofyl a afgeleid.

Hieruit kan worden geconcludeerd dat het project Eutrofiëring heeft bijgedragen aan een betere beoordeling van de waterkwaliteit van de Noordzee ten behoeve van de uitvoering van de KRM.

Technische Bijstand

Voor het EFMZV is in artikel 78 van Verordening 508/2014 bepaald dat technische bijstand op initiatief van de lidstaat subsidiabel is tot een maximum van 6% van het totale bedrag voor het OP. In het OP is 7.730.870 euro opgenomen voor technische bijstand. Hiervan komt 4.980.000 euro uit het Europese budget en 2.750.870 euro uit het nationale budget. Ondertussen is het volledige bedrag reeds gedeclareerd bij de Europese Commissie. Er loopt één project onder technische bijstand, namelijk Uitvoering Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij. Doel van deze opdracht is het EU-conform uitvoeren van subsidieregelingen en overheidsopdrachten.

Werkzaamheden die hier onder vallen zijn onder meer het inrichten van de uitvoeringsketen EFMZV en uitvoeringstaken van het EFMZV, met name de selectie van projecten, managementverificaties en verantwoording. Technische bijstandsmiddelen zijn ook beschikbaar gesteld voor de werkzaamheden van de Certificeringsautoriteit en Auditautoriteit. Activiteiten binnen deze opdracht zijn in lijn met Verordening 1303/2013 artikel 59 lid 1. De opdracht sluit tevens aan op het Operationeel Programma, waarin wordt aangegeven hoe de middelen voor technische bijstand worden besteed. In 2020 zijn de activiteiten conform de opdracht uitgevoerd. In 2020 is de laatste declaratie ingediend voor technische bijstand. Daarmee is het gehele bedrag budget voor technische bijstand gedeclareerd bij de EC.

3.2 Resultaat-, output- en financiële indicatoren voor het EFMZV

Gegevens voor resultaat- en outputindicatoren staan in de bijlage onder tabblad 3.2, tabel 1, tabel 2 en tabel 3.

Tabel 1 geeft de resultaatindicatoren weer. De werkelijke realisatie van deze indicatoren zal pas aan het einde van de fondperiode echt zichtbaar zijn, omdat veel projecten nog niet zijn afgerond en hun effect nog niet meetbaar is.

Verder kunnen er geen constatering worden gemaakt met betrekking tot resultaten en hun bijdrage aan specifieke doelstellingen.

Tabel 2 geeft de resultaten op outputindicatoren weer.

Tabel 3 geeft de financiële indicatoren weer.

3.3 Financiële data

Gegevens voor financiële data staan in de bijlage onder tabblad 3.3 tabel 4 en tabel 5.

In tabel 4 zijn de financiële gegevens te vinden met betrekking tot comittingering van de EFMZV gelden en ingediende declaraties.

Tot slot zijn in tabel 5 de kosten van buiten het programmagebied uitgevoerde acties opgenomen. Tot en met 2022 zijn er mogelijk wel kosten buiten het programmagebied gemaakt, deze zijn nog niet gedeclareerd.

4. Kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het programma en genomen corrigerende maatregelen.

4.1 Maatregelen die zijn genomen om aan de ex-antevoorwaarden te voldoen

Op het moment van indiening van het OP is aan alle ex-ante voorwaarden voldaan.

4.2 Kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het programma en de genomen corrigerende maatregelen

De effecten van de coronapandemie zijn ook in 2022 voelbaar geweest. Meerdere onderzoeksprojecten hebben hun activiteiten moeten pauzeren vanwege de COVID-19 maatregelen. Deze projecten hebben daarom vertraging opgelopen en om uitstel gevraagd. Het gaat voornamelijk om bijeenkomsten en onderzoeksactiviteiten op schepen die vanwege de afstandsregels niet konden worden uitgevoerd. Daarnaast is de achterstand in de gecertificeerde- en betaalde budgetten voor de unieprioriteiten 1, 2, 3, 5 en 6 ook te wijten aan het feit dat onder deze prioriteiten langdurige projecten zijn geselecteerd waar aan het begin nog weinig kosten voor werden gemaakt en de einddatum van deze projecten aan het eind van 2023 ligt.

Dit heeft onze volledige aandacht. Er worden daarom verschillende mitigerende maatregelen getroffen om er zorg voor te dragen dat deze projecten tijdig worden ingediend en afgehandeld. Op die manier kunnen de budgetten tijdig worden betaald en gedeclareerd.

Einde van het fonds

Het einde van het fonds komt in zicht. Begunstigden hebben tot het einde van oktober 2023 de tijd om hun vaststellingsverzoeken bij RVO in te dienen. Er moet in 2022 nog een substantieel deel van het fonds worden uitbetaald naar de begunstigden en gedeclareerd worden bij de Commissie. Er is in 2022 dan ook een communicatiestrategie opgezet gericht op het strak aansturen op het tijdig indienen van betaalverzoeken en regelmatige contactmomenten met begunstigden. Daarnaast is er bij de II (Intermediaire Instantie) ingezet op capaciteit om de uitvoering uit te breiden. Dit heeft de volledige aandacht van zowel de MA als II. Daarnaast worden er aanpassingen doorgevoerd in de afhandeling van vaststellingsverzoeken die tot een afname van de behandelingstermijn zouden moeten leiden.

5. Informatie over ernstige inbreuken en corrigerende maatregelen

De ontvankelijkheid wordt door RVO gecontroleerd bij het beoordelen van de aanvragen tot subsidieverlening. Bij de eindbetaling wordt opnieuw de ontvankelijkheid gecontroleerd. Deze controle wordt vervolgens gedurende vijf jaar na de laatste betaling aan de begunstigde jaarlijks herhaald. In 2022 zijn geen nieuwe gevallen van onontvankelijkheid geconstateerd, waarbij een marktdeelnemer de verplichtingen uit artikel 10, lid 2 Vo. (EU) nr. 508/2014 niet heeft nageleefd.

6. Informatie over de maatregelen die zijn genomen ter naleving van artikel 41, lid 8

Artikel 41 is niet opgenomen in het Operationeel Programma van Nederland. Daarom is dit onderdeel niet van toepassing.

7. Informatie over de maatregelen die zijn genomen om de bekendmaking van de begunstigden te waarborgen

7 Publicatie op het web

Voor concrete acties van openbaarmaking van een EFMZV update, publiceert de RVO minimaal twee keer per jaar een lijst. De lijst wordt gepubliceerd op www.rvo.nl/openbaarmaking-efmzv, op de pagina 'Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij' onder resultaten van het Fonds. Via de EFMZV-pagina wordt ook andere informatie gegeven over de resultaten van het programma, zoals de [jaarverslagen](#). Er is ook een verwijzing opgenomen naar [Europa om de hoek](#). Dit is het gezamenlijk platform voor alle EU-fondsen, hier staan alle EFMZV-projecten op. De EU-fondsen zijn ook gezamenlijk gestart met een doorlopende campagne. Dit houdt in dat gedurende het jaar aandacht wordt besteedt via de website en via social media aan de verschillende projecten van de verschillende fondsen.

8. Activiteiten in verband met het evaluatieplan en samenvatting van de evaluaties.

Op 1 mei 2023 heeft de evaluatie van het EFMZV van het jaar 2022 plaatsgevonden. Gekeken is naar de communicatie tussen RVO/ LNV en begunstigden. Hoewel er naar communicatie in de brede zin van het woord gekeken is, is de Innovatieregeling Aquacultuur uitgelicht daar waar het noodzakelijk was om naar de communicatie omtrent regelingen en niet communicatie in algemene zin te evalueren. In 2022 zijn er geen openstellingen geweest. Vandaar dat er voor deze evaluatie ook verder teruggekeken is in de tijd. Daarnaast is vooruitgekeken naar het EMFAF.

Bereiken begunstigden

Het is gebleken dat begunstigden de RVO goed weten te vinden. Daarnaast wordt de RVO site wordt regelmatig bekeken. De RVO heeft bijgehouden hoe vaak in de periode van 2014-2023 de verschillende webpagina's over de subsidie spelregels bekeken zijn (14.810 unieke paginaweergaven). Verder was er een aparte webpagina over communicatieverplichtingen (met 80 unieke paginaweergaven). Ook op de voorlichtingspagina's over de subsidies stonden de communicatieverplichtingen genoemd. Hierdoor zag elke bezoeker die naar een subsidiepagina ging de vereiste communicatieverplichtingen. Er is regelmatig contact met de begunstigden met betrekking tot inhoudelijke projecten. Daarnaast worden algemene vragen door KAI (klantcontactcentrum) opgevangen. Bij een openstelling worden de communicatieverplichtingen (zoals het voldoen aan het EU logo) al bekendgemaakt aan potentiële begunstigden op de EFMZV webpagina van RVO. Na indiening van een subsidieaanvraag ontvangt de begunstigde een projectbrief/beslisbrief waarin ook de communicatieverplichting staan beschreven.

Communicatieverplichtingen EFMZV

Met de begunstigde vindt altijd een startgesprek plaats waarin 1-op-1 onder andere ook de communicatieverplichtingen besproken worden. In het projectplan moeten deze ook opgenomen worden. Allereerst kan een project maximaal 36 maanden lopen, waarin begunstigden verplicht elk jaar een tussenrapportage samen met hun betaalverzoek indienen. Het is vooralsnog nog niet voorgekomen dat er in een betaalverzoek geen vragen gesteld worden. Er zijn ook tussentijdse contactmomenten met betrekking tot betaalverzoeken bij wijzigingen in het projectplan en de verplichte tussenrapportage. De RVO kijkt of voldaan wordt aan de communicatieverplichtingen. Indien begunstigden niet voldoen aan de vereiste communicatieverplichtingen geeft RVO een waarschuwing af. Mogelijke verdere niet-nakoming kan leiden tot korting van begunstigden, maar dit is vooralsnog nog niet gebeurd.

Daarnaast heeft de aanvrager zelf de mogelijkheid om voorschotverzoeken in te dienen en vragen te stellen aan de RVO. Ook wanneer er sprake is van wijzigingen in projecten kan een wijzigingsverzoek ingediend worden wat een contactmoment creëert met de RVO. Daarnaast kunnen er ook ad hoc vragen gesteld worden. Bij investeringsregelingen ligt dit anders. Hier kunnen ook vragen gesteld worden, maar hier is dit niet de standaard, omdat de aanvrager hier exact weet waarin geïnvesteerd moet worden.

Hieruit kan worden afgeleid dat de communicatieverplichtingen helder zijn. Indien dit niet het geval is voor begunstigden zijn er voldoende contactmomenten ingebouwd met de RVO om dit te verhelpen.

Afloop EFMZV en de toekomst van het EMFAF

Met het oog op het aflopen van het fonds, is de RVO al een jaar geleden gestart met communicatie hierover. Ook heeft de RVO onlangs nog een bijeenkomst georganiseerd voor begunstigden wiens project in 2023 afloopt. De opkomst bij deze bijeenkomst was goed en mogelijke knelpunten zijn besproken. Concluderend zijn de volgende aandachtspunten besproken tijdens deze evaluatie:

- Te houden bijeenkomsten moeten een doel dienen. Waar inhoudelijk nuttig en noodzakelijk, zal er per keer en per regeling gekeken worden waar een verdiepingsslag kan komen. Dit zal met name het geval zijn wanneer er iets aangepast wordt op de RVO website of wanneer een regeling aangepast wordt.

- Persoonlijk contact is belangrijk. Hier wordt al op ingezet en dit zal ook onder het EMFAF de aandacht hebben. RVO doet al veel om begunstigden rechtstreeks te bereiken. Zo krijgen begunstigden persoonlijk bericht vanuit mailingslijsten waarvoor zij zich kunnen aanmelden. Voor het EMFAF wordt er gewerkt aan een social media strategie die past bij de doelgroep. Op deze manier kan RVO hen vereenvoudigd bereiken en andersom.
- Met regelmaat komen begunstigden terug op de lijn met vragen. Dit vraagstuk is uitgebreid besproken tijdens de evaluatie, om na te denken over de winst die nog behaald kan worden in het effectiever formuleren van communicatie naar de begunstigden. Minder vragen leidt tot meer capaciteit wat bij de RVO anders ingezet kan worden.
- Communicatie richting de burgers gebeurt nu al veel via [Europa om de hoek](#). Voor het EMFAF is een nieuwe website (opnieuw genaamd Europa om de hoek) opzet. Via dit platform wordt gecommuniceerd over lopende projecten waar verdere communicatie voor de burgers gevonden kan worden.

9. Publiekssamenvatting

De Europese Unie en de Nederlandse overheid willen met het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV) bijdragen aan de verwezenlijking van het nieuwe Gemeenschappelijk Visserijbeleid. Het EFMZV heeft een looptijd van 2014 tot en met 2020, de subsidiabiliteitsperiode loopt door tot en met 2023. Iedere EU-lidstaat krijgt een deel van dit fonds om de vissector te steunen.

De plannen van Nederland zijn vastgelegd in het Operationeel Programma “Duurzaam Vissen voor de Markt”. Nederland zet in op drie thema’s: invoering aanlandplicht, verdere verduurzaming van de visserij- en aquacultuur en verbetering van de rendementen in de visserij en aquacultuurketen. De plannen uit het Operationeel Programma zijn gebaseerd op de Europa 2020 strategie, het Gemeenschappelijk Visserij Beleid (GVB), het Geïntegreerd Maritiem Beleid (GMB) en de ex ante evaluatie. Deze publiekssamenvatting geeft een beknopt overzicht van de activiteiten die zijn uitgevoerd in 2022 en belangrijke mijlpalen die zijn behaald.

Het EFMZV kent in Nederland een totale omvang van ruim 131 miljoen euro. Hiermee worden over 5 geselecteerde Unieprioriteiten projecten en investeringsvoorstellen uit de markt (door middel van openstellingen) en overheidsopdrachten gesubsidieerd. In de jaren tot en met 2022 is 100% van het totale programmabudget gecommiteerd. Van het totale programmabudget is tot en met 2022 circa 69,4% betaald aan begunstigden. In totaal is tot en met 2022 circa 69,2 % van het totale programmabudget gedeclareerd.

Omdat het einde van de subsidiabiliteitsperiode van het EFMZV nadert, is in 2022 niet meer ingezet op de selectie van nieuwe subsidieprojecten. De focus ligt voornamelijk bij het bevorderen van betalingen voor lopende projecten.

Per Unieprioriteit volgen de belangrijkste ontwikkelingen uit 2022:

Unieprioriteit 1: *Bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde visserij, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat*

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2022 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- Er zijn in 2022 in totaal 7 overheidsopdrachten voortgezet onder UP1. Hiervan is 1 project afgerond in 2022. 6 projecten zijn nog in uitvoering.
- Binnen UP1 is in 2022 in totaal circa 1.5 miljoen euro gecommiteerd en 2.2 miljoen euro betaald aan begunstigden. Er is circa 3,6 miljoen euro uit UP1 gedeclareerd bij de Europese Commissie.

Voorbeelden van behaalde resultaten:

Samenwerkingsprojecten wetenschap en visserij:

De subsidiemodule Samenwerkingsprojecten wetenschap en visserij is gedurende de fondsperiode vier keer opengesteld. De projecten hebben (zoals de naam van de subsidiemodule al aangeeft) betrekking op samenwerking tussen verschillende partners. Een voorbeeld was het wetenschapsindustrie onderzoekssamenwerking project [Onderzoekssamenwerking 2.0](#). De looptijd van het gehele project was van 3 november 2017 tot en met 31 december 2022. Zoals reeds aangegeven in het verslag ‘Eindrapportage EFMZV – Samenwerking Wetenschap en Visserij’, had dit project meerdere deelprojecten binnen het OSW-platform. Een afgerond deelproject uit 2020 was gericht op [vangstmonitoring in de Nederlandse Noorse kreeft visserij](#) en had als doel het verbeteren van bestandsschattingen van Noorse kreeft populaties.

Dit project bestond uit drie fases: 1) Ontwikkeling van een vangstmonitoring system (FCM), 2)

Implementatie van het FCM-systeem door een referentie vloot, en 3) Data analyse en rapportage, inclusief het aanleveren van deze data aan WGNSSK (ICES werkgroep Assessment of Demersal Stocks in the North Sea and Skagerrak). De onderzoekssamenwerking biedt de mogelijkheid voor betere uitwisselingen met Noorse kreeft vissers over ontwikkelingen in de visserij en hoe deze de aanvoer beïnvloeden. Dit is met name van belang voor de huidige bestandschattingen, aangezien deze sterk afhankelijk zijn van aanvoer data.

Het vangstmonitoring project van de Nederlandse Noorse kreeft visserij zal worden voortgezet in een vervolproject waarin de uitkomsten van het huidige project worden meegewogen.

Noorse kreeft: het meten van de vangst

Hoe en waarom?

Dit project is opgezet om een praktische en betrouwbare onderzoeksmethode te ontwikkelen die bruikbare gegevens oplevert voor de bestandschattingen van Noorse kreeft. Meerdere vissers helpen mee met het in kaart brengen van hun vangst.

Vangstadvies
 ICES* geeft jaarlijks vangstadviezen voor commerciële visbestanden op basis van wetenschappelijk onderzoek. Hierop baseert de EU de vangstquota. Voor bestanden met weinig gegevens wordt een voorzichtig vangstadvies gegeven. Met meer gegevens zullen de adviezen beter aansluiten bij de praktijk.

* De Internationale Raad voor Onderzoek der Zee (ICES) is een internationale wetenschappelijke organisatie gespecialiseerd in duurzaam gebruik van zeeën en oceanen.

- De totale vangst bestaat uit vis en kreeft die naar de visafslag gaat en ongewenste bijvangst die overboord gezet mag worden (discards). Goede informatie over de hoeveelheid discards ontbreekt.
- Discards worden berekend door eerst de vangst in het net te wegen. De vangst die naar de visafslag gaat, wordt na de verwerking gewogen. Het verschil in gewicht wordt genoteerd als de hoeveelheid discards.
- De vissers verzamelen uit 2 trekken 50 mannetjes en 50 vrouwjes Noorse kreeften en registreren hun lengte. Dit geeft inzicht in de lengteverdeling van de kreeft die naar de visafslag gaat.
- De vissers verzamelen uit diezelfde 2 trekken discardsmonsters. Ze nemen die mee naar de wal. Daar analyseren onderzoekers de samenstelling van soorten, lengtes en gewicht.
- Iedere kottler neemt twee keer per jaar een onderzoeker mee die de hele vangst doormeet om de kwaliteit van de zelf-bemonsteringsgegevens te toetsen.

Onderzoekssamenwerking
Deelproject: Noorse kreeft
 De Visserijsector, onderzoekers en maatschappelijke organisaties werken samen in onderzoeksprojecten aan duurzaam visserijbeheer. Wij bedanken deelnemende vissers voor hun bijdrage.

Dit onderzoek wordt gefinancierd door:

 Europese Unie,
 Europees Fonds
 voor Maritieme
 Zaken en Visserij

Bridging knowledge gaps for sharks and rays in the North Sea

In 2021 is een nieuwe overheidsopdracht gestart om beter inzicht te krijgen in de overleving van roggen na de vangst en in de levenscyclus en verspreiding van roggen en haaien. Dit onderzoeksproject werd gedurende 2021 en 2022 uitgevoerd. De onderzoeksresultaten zullen binnenkort gepubliceerd worden in een eindrapport van Wageningen University.

Door de uitvoering van het project genaamd '[Bridging knowledge gaps for Sharks and Rays in the North Sea](#)' werd uitvoering gegeven aan onderzoeksvragen die volgen uit de aanlandplichtregelgeving en het haaienactieplan. Van de commerciële vloot werd gevraagd om op verschillende manieren een bijdrage te leveren.

Voor haaien is er een haaienactieplan met als doel om een beter beheer van haaien en roggen mogelijk te maken en daarvoor is meer kennis nodig over de verspreiding en de levenscyclus van verschillende soorten haaien en roggen. Dit project geeft invulling aan deze kennisleemte en daarbij wordt gekeken welke rol het Nederlandse deel van de Noordzee en de Nederlandse Noordzeekustzone spelen in de levenscycli van

haaien en roggen. De focus zal zijn op gevlekte gladde haai, ruwe haai, stekelrog, blonde rog en pijlstaartrog. In het project zal DNA-materiaal van sommige soorten verzameld worden en er zullen haaien en roggen getagged worden om te kunnen volgen waar ze zich bevinden en welke routes ze afleggen. Vissers worden verzocht om melding te maken wanneer er een dier met een tag in de vangst zit.

In Bridging knowledge gaps wordt onderzoek voortgezet naar het DNA van roggen en het gebruiken van DNA-materiaal van roggen voor bestandsschattingen uit het project [Innorays](#). Het onderzoek naar de overleving van roggen wordt op dezelfde wijze uitgevoerd als [eerder onderzoek naar de overleving van bijvangst](#) door WMR en ILVO in samenwerking met vissers. Daarnaast worden gegevens die door middel van tagging van haaien en roggen verzameld zijn in het project [Life-IP](#) geanalyseerd en verwerkt.

Unieprioriteit 2: Bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde aquacultuur, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat

- Onder UP2 zijn in 2022 in totaal 3 projecten vastgesteld (Duurzame Yellowtail Kingfish, Vermeerdering van Europese Aal, en Tongkwekerij Zeeland). In totaal lopen er nog 6 innovatie aquacultuurprojecten onder UP2.
- Binnen UP2 zijn er geen nieuwe bedragen gecommitteerd in 2022. Het gecommitteerde bedrag is zelfs teruggelopen met € 286.435 omdat projecten lager zijn vastgesteld dan het bedrag wat er verleent was. In 2022 is er in totaal €1.343.291 betaald aan begunstigden en er is in totaal €1.123.795 gedeclareerd bij de Europese Commissie in 2022.

Voorbeelden van behaalde resultaten:

Project [Healthy, Happy Kingfish](#)

Kingfish Zeeland is gestart met het kweken van yellowtail op basis van ervaringen en voeding die ontwikkeld zijn voor andere vissoorten en naar de beste inzichten zijn aangepast aan het houderijsysteem. Gezien yellowtail een relatief nieuwe soort is binnen de aquacultuur, is meer onderzoek en ontwikkeling noodzakelijk om betere voeding (protocollen) te realiseren afgestemd op de specifieke

behoefden van deze soort. Dit zal uiteindelijk bijdragen tot de doelstelling om een verhoogd welzijn en verbeterde gezondheid van de yellowtail en een nog hogere waterkwaliteit in de houderijsystemen te behalen.

Binnen het houderijsysteem van Kingfish Zeeland is een duidelijke scheiding tussen het hatchery gedeelte, waar de yellowtail van eitje tot juveniele vis opgroeit, en het opkweek gedeelte, waar de vissen van juveniel tot consumptieformaat worden opgekweekt. De kennisontwikkeling rondom (de grondstoffen en samenstelling van) voeders voor de hatchery en het opkweeksysteem zal leiden tot verbeterde visprestaties (o.a. minder deformiteiten en een verhoogd welzijn). Ook zal het leiden tot nieuwe inzichten en alternatieve grondstoffen voor het gebruik van vismeel en -olie in visvoeders. Daarnaast zal het project leiden tot een verbeterde waterkwaliteit in het houderijsysteem, wat direct invloed zal hebben op het welzijn van de yellowtail en op de milieueffecten van het houderijsysteem (minder vers water benodigd en minder lozing van vervuild water).

EELRIC₃ vermeerdering van Europese aal

De Europese Unie heeft maatregelen ingesteld ter verbetering van de palingstand. Van alle gevangen glasaal is 65% bestemd om elders in Europa teruggeplaatst te worden. Dit gebeurt in leefgebieden die een verbinding hebben met zee. Verder zal de Europese Unie maatregelen nemen om barrières weg te nemen uit de migratieroutes van de paling. Dit moet gebeuren door vistrappen en speciale paling-bypasses te maken, zodat de glasaal, jonge en volwassen palingen zich kunnen verplaatsen van en naar hun geboortegrond.

Paling kent een bijzondere levenscyclus. Palinglarven worden geboren in de Sargassozeë (Bermudadriehoek). Na een reis van 6.000 km komen ze als glasaal aan bij de Europese kusten om op te groeien in de binnenwateren. Maar de kusten zijn ondoordringbaar voor de jonge palingen. Daarom wordt een deel van de glasaal die zich in Frankrijk aan de kust massaal ophoopt, elders in Europa uitgezet, als glasaal of als pootaal.

In de afgelopen jaren zijn er op verschillende plaatsen in Nederland miljoenen jonge palingen uitgezet in door de overheid geselecteerde gebieden die voor herbevolking zijn geschikt. Bij deze aantallen werd in veel uitzetgebieden de maximale hoeveelheid voor herbevolking bereikt; meer paling kan in die gebieden niet leven. Wanneer de jongen tot volwassen palingen (zogenaamde schieralen) zijn uitgegroeid, kunnen ze vanuit die gebieden vrijuit naar de Atlantische Oceaan zwemmen om in de Sargassozeë voor nageslacht te zorgen. Vanaf 2011 neemt de hoeveelheid jonge paling aan de Europese kusten weer toe (ICES-rapport 2021), na decennia van achteruitgang.

Voor de aankoop van glas- en pootaal is steun verleend vanuit het Europees Maritiem, Visserij en Aquacultuur Fonds (EMVAF). Het wordt medegefinancierd door het Eel Stewardship Fund en

gecoördineerd door Stichting DUPAN. In deze stichting werken palingkwekers, palingvissers en palinghandelaren samen om het herstel van de palingstand in Nederland te bevorderen. Naast het herbevolken van Nederlandse wateren met jonge paling, investeert de stichting vanuit het ESF-fonds in het over de dijk helpen van geslachtsrijpe paling en in gericht wetenschappelijk onderzoek.

Unieprioriteit 3: Uitvoering van het Gemeenschappelijk Visserij Beleid

- Er zijn in 2022 in totaal 11 overheidsopdrachten voortgezet onder UP3. Hiervan zijn 3 overheidsopdrachten afgerond in 2022. 8 overheidsopdrachten lopen nog door.
- Binnen UP3 is in 2022 in totaal circa 6.2 miljoen euro gecommiteerd en circa 15.6 miljoen euro betaald aan begunstigden. In 2022 is circa 12.5 miljoen euro uit UP3 gedeclareerd bij de Europese Commissie.

Voorbeelden van behaalde resultaten:

Datacollectie Rijksrederij:

Een groot deel van het (wettelijk) visserijonderzoek op zee wordt aangestuurd door Europese wetgeving. De meest invloedrijke wetgeving is de data collectie verordening (Data Collection Framework, DCF) die aangeeft welke informatie de lidstaten moeten verzamelen voor de ondersteuning van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB). Deze richtlijnen zijn bedoeld om biologische gegevens over de visbestanden en economische en statistische gegevens over de visserij, aquacultuur en verwerkende visindustrie te vergaren. Het onderzoek dat Nederland in het kader van de DCF voor Europa uitvoert is vastgelegd in een Nationaal Programma.

De Rijksrederij beheert, bemant en onderhoudt specialistische schepen en stelt deze beschikbaar aan diverse overheidsorganisaties. Vandaar dat de Rijksrederij een belangrijk onderdeel van het datacollectie proces is dat schepen, apparatuur en bemanning levert aan het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit die speciaal zijn ingericht voor visserijonderzoek. Deze zijn nodig om de DCF-onderzoeken uit te kunnen voeren. Samen met onderzoekers van WMR (Wageningen Marine Research) wordt er gewerkt op de schepen 'Tridens', 'Isis', 'Stern' en 'Luctor'.

Belangrijke datacollectie opdrachten waar de onderzoekers het voorbijgaande jaar aan gewerkt hebben, waren het internationaal bodemtrawlonderzoek, het onderzoek naar blauwe wijting, het onderzoek naar Noordzee Boomkor en het onderzoek naar demersale jonge vissen.

Onder het EFMZV is steun verleend aan een drietal (opeenvolgende) projecten. Jaarlijks wordt er een voortgangsrapportage opgesteld. Voor 2020-2021 heeft Nederland een update ingediend, op basis van de 2019 programmering, voor evaluatie door de Commissie. De uitkomsten van het onderzoek en de datacollectie voor het jaar 2022 zullen later dit jaar gepubliceerd worden en gecommuniceerd worden naar de Europese Commissie.

Unieprioriteit 5: Bevordering van afzet en verwerking

- Onder UP5 is in 2022 1 project vastgesteld (Afzetbevordering Makreel). Er lopen nog 7 projecten onder UP5. Deze vallen onder de regeling Afzetbevordering.
- Binnen UP5 is er geen geld geëncmitteerd in 2022. In totaal is er in 2022 1.2 miljoen euro betaald aan begunstigen en is er circa €720.000 gedeclareerd bij de Europese Commissie in 2022.

Voorbeelden van behaalde resultaten:

Afzetbevordering:

In 2022 liepen meerdere projecten af voor afzetbevorderingsprojecten. Met deze subsidiemodule wil Nederland de rendabiliteit van de visserij en de aquacultuur in een zeer concurrerende markt garanderen. De subsidiemodule is eerder opengesteld in 2016 en 2019. De aanvragen voor deze subsidiemodule zijn over het algemeen afkomstig van organisaties die een deel van de visserijsector vertegenwoordigen. Een aantal projecten richtten zich op het promoten van een bepaalde vissoort. Een voorbeeld van een dergelijk project was de campagne [afzetbevordering makreel c.a.](#)

Slechts een klein deel van de makreelvangst van de Nederlandse vissers wordt in Europa afgezet en geconsumeerd. De afzet in Europa richt zich vooral op de rokerijen. De gestoomde, warm gerookte makreel is in Nederland bij een breed publiek een gewaardeerde lekkernij en kent ook over de grenzen bekendheid. Het overgrote deel van de makreelvangst wordt geëxporteerd naar landen buiten de Europese Unie, Amerika, Egypte, West Afrika, de landen van voormalig Sovjet Unie en Japan.

Dit project heeft als doel de afzetmarkten 'dichter bij huis' aan te boren en de afzet binnen Europa te vergroten. Polen en Duitsland zijn landen waarnaar al wel afzet naar toe plaatsvindt, welke als fundament gebruikt kunnen worden voor verdere (door)groei.

Waarom makreel? Makreel is zeer betaalbaar, op meerdere wijze langdurig te conserveren en is de meest omega-3-rijke vissoort van allemaal. Daar waar door budget vaak bij de massa de verantwoorde, gezonde keuze geen optie is, maakt makreel dit bereikbaar voor iedere portemonnee. Makreel was een van de eerste vissen die het MSC keurmerk verkreeg en wordt op verantwoorde wijze gevangen. Ook horsmakreel wordt in dit project als product betrokken. Makreel positioneren als het broertje van haring: twee zeer gezonde vissen uit Holland.

Unieprioriteit 6: Geïntegreerd Maritiem Beleid

- Er zijn in 2022 in totaal 5 overheidsopdrachten voortgezet onder UP6. Hiervan zijn 2 projecten afgerond in 2022. 3 projecten lopen nog.
- Binnen UP6 is er geen geld gecommitteerd in 2022. In 2022 is er in totaal circa 360.000 euro betaald aan begunstigden en circa 360.000 euro gedeclareerd bij de Europese Commissie.

Voorbeelden van behaalde resultaten:

Coherent assessment framework for eutrophication

Het project 'Coherent assessment framework for eutrophication' (kortweg: Eutrofiëring) betrof de verdere ontwikkeling en toepassing van een betrouwbaar instrument om de effectiviteit van bestaande milieubeschermingsmaatregelen te meten op het gebied van vermessing (eutrofiëring). De landen in OSPAR (Noordoost-Atlantische Oceaan, inclusief de Noordzee) verschillen onderling in hun aanpak van de beoordeling van de waterkwaliteit als gevolg van eutrofiëring. De Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM) vereist vergelijkbaarheid tussen landen en tussen zee regio's.

De opdracht voor OSPAR is om de vergelijkbaarheid (coherentie) tussen landen te verbeteren door het opstellen van een gezamenlijk en wetenschappelijk onderbouwd stelsel van drempelwaarden voor de beoordeling van eutrofiëring van het OSPAR-gebied. Deze beoordeling wordt door de West-Europese EU-lidstaten (waaronder Nederland) gebruikt voor de rapportages onder de KRM.

Hiertoe heeft, via dit project, de meest recente versie van het Deltares model D-FLOW-FM (samen met het model GEM Noordzee) meegedraaid in een zogenaamd 'ensemble modellering', waaraan een achttal modellen van instituten uit België, Duitsland, Frankrijk, Nederland (deze opdracht), het VK, Zweden en het Europese Joint Research Centre bij hebben gedragen. Er is een historisch referentiescenario gemodelleerd en daarvan zijn drempelwaarden voor nutriënten en chlorofyl a afgeleid.

Hiermee is te concluderen dat het project Eutrofiëring heeft bijgedragen aan een betere beoordeling van de waterkwaliteit van de Noordzee ten behoeve van de uitvoering van de KRM.

Technische Bijstand

Voor het EFMZV is in artikel 78 van Verordening 508/2014 bepaald dat technische bijstand op initiatief van de lidstaat subsidiabel is tot een maximum van 6% van het totale bedrag voor het OP. In het OP is 7.730.870 euro opgenomen voor technische bijstand. Hiervan komt 4.980.000 euro uit het Europese budget en 2.750.870 euro uit het nationale budget. Ondertussen is het volledige bedrag reeds gedeclareerd bij de Europese Commissie. Er loopt één project onder technische bijstand, namelijk Uitvoering Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij. Doel van deze opdracht is het EU-conform uitvoeren van subsidieregelingen en overheidsopdrachten.

Werkzaamheden die hier onder vallen zijn onder meer het inrichten van de uitvoeringsketen EFMZV en uitvoeringstaken van het EFMZV, met name de selectie van projecten, managementverificaties en verantwoording. Technische bijstandsmiddelen zijn ook beschikbaar gesteld voor de werkzaamheden van de Certificeringsautoriteit en Auditautoriteit. Activiteiten binnen deze opdracht zijn in lijn met Verordening 1303/2013 artikel 59 lid 1. De opdracht sluit tevens aan op het Operationeel Programma, waarin wordt aangegeven hoe de middelen voor technische bijstand worden besteed. In 2020 zijn de activiteiten conform de opdracht uitgevoerd. In 2020 is de laatste declaratie ingediend voor technische bijstand. Daarmee is het gehele bedrag budget voor technische bijstand gedeclareerd bij de EC.

